

SIMON JUDIT

Ünnep, Arannyal szólva

Arany János-emlékévé az idejé. Megidézik a kétszáz éve született költő életét és munkásságát, ráirányítják a figyelmet, és ami a legfontosabb: mondják, olvassák a verseit, balladáit. Arany művei kortársunkká teszik, érdemes sokkal jobban figyelni a soraiban megjelenő, mindig időszerű gondolatokra. Novák Eszter rendező a Szigligeti Színház művészeivel a versei megszólaltatásával ünnepelte a költőt.

Nagyszalontán, a szülővárosban kezdődött az ünnepségsorozat, a magyar fővárosban, Kolozsváron és számos más erdélyi városban folytatódik az Arany János-emlékévé.

Eljött Szalontára Magyarország elnöke, levonult ülést tartani a Magyar Tudományos Akadémia, szónoklatok, tudományos munkák, beszédek méltatták Arany Jánost, elmondták sokadszor, milyen hivatalokban szolgált, hogyan dolgozott az Akadémián, kivel barátkozott, mit tett a forradalom és szabadságharc idején. Elmondták, ami a tankönyvekben is benne van, mennyit tett a nemzetért, hogy ő a „legnagyobb epikusunk”, felvonultak gyertyával szülőházának másához, a Csonkatornyhoz zarándokoltak, megkoszorúzták a szobrát. Született és meghalt, nagy költő volt. Jó lett volna hallani: neki köszönhető, hogy gyönyörűséges magyar nyelven szólalhatott meg Shakespeare, hogy mindmáig az ő fordításában állítják színpadra az angol drámaköltő több művét.

Már sötét este lett, amikor végre azért ünnepelték, amiért szeretjük: a költészetéért. Megszólaltak a versei, a balladáit, a dalai.

Ahogy sorra elhangzottak a költemények, kiderült mindaz, amit Arany János jelent a tudományon és a történelmen túl:

az emberi lélek és természet nagy ismerője, a minden rezdülésre érzékeny, a rútat és szépet egyaránt elfogadó költő, akinek versei, balladáit talán időszerűbbek, mint valaha. Kortársunk, akit sokkal vidámabban, előbben kellene ünnepelni.

Novák Eszter rendező a Szigligeti Színház tíz művészeivel a versei és néhány levél által idézte közénk Arany Nagyszalontán.

Ababi Csilla, Csatlós Lóránt, Csíky Ibolya, Fábíán Enikő, Firtos Edit, Hajdu Géza, Kardos M. Róbert, Molnár Júlia, Szabó Eduárd, Szotyori József reformkori ruhákban (látvány és jelmez Florina Bellinda Vasilatos) kezdték mondani a verseket nagy átéléssel, majd a fellépők öltözete változott, a férfiak öltönyben, a nők estélyiben folytatták. A ruha változott ugyan, az átélés maradt.

Klasszikus versműsört állított színpadra Novák, és a színészek is csak néha és keveset tértek el a szokásos interpretációtól. A balladák, a versek megtették hatásukat, hiszen bármikor jó hallgatni Aranyt, s képzeletünkben ott lenni a leírt tájon, felémelni a rezgő levelet, megfogni

Kund Abigél kezét, utálni Rebi nénét, szeretni a walesi bárdokat, és megállapítani, mennyire időszerű ez a ballada. Elmélázni és mosolyogni az *Őszikéken*, elérzékenyülni a műsor címadó versén: *Honnan és hová*. Felfedezni újra és újra a költő nagyszerűségét és emberismeretét, társadalmi érzékenységét, drámaiságát és könnyedségét.

Aranykor a címe, elnevezése, szlogenje – kinek hogyan tesszik a meghatározás – az Arany János-émlékévének. Gondolom, Budapesten találták ki, és senkinek sem jutott eszébe, milyen rosszul cseng ez a szó itt nálunk. A bicentenárium

„főcíme” persze a költő nevéből adódott, annak ellenére is jól hangzana, hogy elég közhelyes, de fájdalom, vannak olyan szavak, melyeket lejáratottak történelmi korszakok. Illik elkerülni ezeket – Arany János életműve a bizonyosság a nyelvünk gazdagságára –, vélhetően akadt volna jobb szó, fogalom a költői életmű és a magyar történelem izgalmas és mozgalmas időszakának a megidézésére, ünneplésére.